

CITYGUIDE

Λενιώ Κακλέα «Practical encyclopedia, Détours»

Η χορογράφος και περφόρμερ παρουσιάζει το νέο της έργο «Πρακτική εγκυκλοπαίδεια, Αποκλίσεις» στη Στέγη

Του ΓΙΩΡΓΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Η χορογράφος και περφόρμερ Λενιώ Κακλέα μεγάλωσε στο στούντιο χορού της μητέρας της, χορογράφου Χάρις Ανταχοπούλου, και τον θίασο του πατέρα της, σκηνοθέτη Γιάννη Κακλέα, όπου ήρθε σε επαφή με το έργο του Σαίξπηρ αλλά και σύγχρονων δραματοουργών. Συνέχισε στην Κρατική στα δέκα της χρόνια και μετά με υποτροφία στη Γαλλία όπου ζει και εργάζεται τα τελευταία 15 χρόνια. Με επιρροές από τη φιλοσοφία, την κοινωνιολογία και το θέατρο δημιουργεί από το 2009 διευρυμένες χορογραφίες έξω από τα στενά όρια του χορού, φέρνοντας σε διάλογο την τέχνη και την τεχνική του χορού με άλλα πεδία. Από 10 έως 12 Ιανουαρίου παρουσιάζει στη Μικρή Σκηνή της Στέγης τη νέα της δουλειά, σε διεθνή συμπαραγωγή της Στέγης του Ιδρύματος Ωνάση, «Πρακτική Εγκυκλοπαίδεια, Αποκλίσεις». Εστιάζοντας σε σωματικές, καθημερινές δραστηριότητες συνθέτει ένα σύγχρονο κοινωνικό πορτρέτο της Ευρώπης, καταγράφοντας τους κοινωνικούς μετασχηματισμούς της ευρωπαϊκής περιφέρειας, από το Ομπερβιλιέ, το φτωχότερο προάστιο της Γαλλίας, μέχρι την Αθήνα. Συλλέγοντας αφηγήσεις μέσα από 600 συνεντεύξεις γύρω από τις συνήθειες και τις τελετουργίες των κατοίκων 7 πόλεων δημιούργησε σε 3 χρόνια ένα βιβλίο, μια ταινία και ένα χορογραφικό έργο, που ερμηνεύει η ίδια μαζί με τρεις ακόμη περφόρμερ, τις Jessica Batut, Nanyadji Ka-Gara και Elisa Yvelin. Στο πλαίσιο της performance, η Λενιώ Κακλέα δημιουργεί μια έκθεση που περιλαμβάνει το βιβλίο «Πρακτική Εγκυκλοπαίδεια, Αποκλίσεις» (Practical encyclopedia, Détours), αλλά και έναν χώρο όπου θα προβάλεται μια ταινία 15' που θέτει ζητήματα για το σώμα ως πολιτισμική κατασκευή. Λίγες ώρες μετά την άφιξη της στην Αθήνα μοιράστηκε μαζί μας παιδικές μνήμες και μας μίλησε για το νέο της έργο και τις επιρροές της.

>> Έκανα χορό από την ηλικία των πέντε. Η μητέρα μου ήταν χορογράφος. Μεγάλωσα σε ένα στούντιο χορού. Περνούσα πολλές ώρες και με τον θίασο του πατέρα μου. Το στούντιο και το θέατρο ήταν οι δικοί μου χώροι κοινωνικοποίησης. Πολλές μνήμες. Οι πρώτοι αυτοσχεδιασμοί με τη μητέρα μου, αρκετά πρωτοποριακοί για την εποχή, καθόλου ακαδημαϊκοί, με μουσικές όπως των Kraftwerk, που με ξετρέλαιναν όταν ήμουν μικρή. Οι περιοδείες με τον πατέρα μου. Οι πρώτες αναγνώσεις του Σαίξπηρ, που μου αρέσει πάρα πολύ και τον έχω μάθει μέσα από τις παραστάσεις του πατέρα μου. Όλη η επαφή με το σύγχρονο ρεπερτόριο, κυρίως των δραματοουργών.

>> Ανυπομονώ να δείξω την παράσταση στο αθηναϊκό κοινό. Αναρωτιέμαι πώς θα λειτουργήσει. Πάνε 15 χρόνια που έφυγα από την Ελλάδα και παρακολουθώ τις εξελίξεις στη χορευτική σκηνή, αλλά δεν είμαι σίγουρη πώς αντιλαμβάνεται το κοινό την έννοια του χορού. Για μένα αυτή η παράσταση, πέρα από αποτέλεσμα μιας 4χρονης δουλειάς, είναι και ένα πλαίσιο συνά-

ντησης και διαλόγου. Αυτό είναι στα αλήθεια και το νόημά της.

>> Ποιες είναι οι επιρροές σου; Με ενδιαφέρει πάρα πολύ η δουλειά της Andrea Fraser και της θεσμικής κριτικής που έθεσε η ίδια στο χώρο των εικαστικών τεχνών στην Αμερική. Η σκέψη του αμερικανού κοινωνιολόγου Ρίτσαρντ Σένετ στον οποίο αναφέρομαι συγκεκριμένα και στο βιβλίο της παράστασης, ένας διανοητής που έγραψε δύο βιβλία καθοριστικά για μένα, «Ο τεχνίτης» και «Η κουλτούρα του νέου καπιταλισμού», μιλώντας για τους κοινωνικούς μετασχηματισμούς στον χώρο της δουλειάς. Η περφόρμερ Claudia Tiziozzi, η φιλόσοφος Isabelle Stengers, ο φιλόσοφος Bruno Latour με τον οποίο σπούδασα, ο κοινωνιολόγος Maurizio Lazzarato, που ήταν από τους πρώτους που μου δάνεισε βιβλία και συζητήσαμε για την ελληνική κρίση. Κλασικοί σκηνοθέτες όπως ο Παζολίνι και ο Φελίνι. Η σκηνοθέτρια Chantal Akerman. Και γενικώς το φεμινιστικό κίνημα στην τέχνη με γυναίκες που δεν φοβήθηκαν να μιλήσουν για την ανάγκη της ισότητας των δύο φύλων, για το πώς η πολιτική σφαίρα καθρεφτίζεται στην προσωπική. Πολύ βασικές, πολύ απλές αλήθειες που άλλαξαν ριζικά τον τρόπο που σκέφτομαι, που κάνω τέχνη, που υπάρχω σαν γυναίκα.

>> Στην παράστασή σου «Arranged by Date» το 2012 είδα την ελληνική κρίση από πολλές πλευρές. Το πρόβλημα με τις κρίσεις είναι ότι γίνονται συχνά. Αποτελούν ένα δυνατό όπλο.

>> «Détours» σημαίνει αποκλίσεις, αλλά και παράκαμψη. Η «Πρακτική Εγκυκλοπαίδεια» είναι αποτέλεσμα συλλογής συνεντεύξεων από 7 διαφορετικές πόλεις της Ευρώπης. Τρεις γαλλικές πόλεις, μια γερμανική, μια ελβετική και την Αθήνα. Μια ταξινόμηση πρακτικών ασκήσεων, λειτουργιών, επαγγελμάτων. Ό,τι μας προσδιορίζει. Με ενδιέφερε να δω στον καιρό που ζούμε με πολύ γρήγορες κοινωνικές αλλαγές πώς χτίζουμε την ταυτότητά μας, πώς αλλάζουμε την καθημερινότητά μας, πώς αντιστεκόμαστε, πώς αποτυγχάνουμε να αντισταθούμε. Συναντώντας ανθρώπους και κατευθύνοντας την προσοχή τους στις κινήσεις που κάνουν στην καθημερινότητά τους.

>> Αντικείμενό μου είναι πώς το σώμα εγγράφεται στην πόλη. Μέσα από 200 πρακτικές ασκήσεις που περιέχονται στο βιβλίο, από το φλερτ στο σουπερμάρκετ, μια βόλτα με τον σκύλο, το σεξ... Αυτό που προτείνω είναι μια συνολική εγκατάσταση. Υπάρχει ένα αναγνωστήριο όπου μπορούμε να ξεφυλλίσουμε την εγκυκλοπαίδεια ακούγοντας μουσική, ένα φιλμ που έχω υπογράψει που συνοδεύει την παράσταση και το βιβλίο με 200 πρακτικές. Στην παράσταση παρουσιάζονται 15 από αυτές ως ένας κατάλογος χειρονομιών, πρακτικών, ιεροτελεστιών, ασκήσεων τις οποίες περνάμε μέσα από το σώμα μας.

>> Οι συνεντεύξεις ολοκληρώθηκαν ένα μήνα πριν ξεκινήσουν τα Κίτρινα Γιλέκα. Έχει ενδιαφέρον το πώς καθρεφτίζεται όμως μέσα σε αυτές η ανάγκη για αλλαγές και η διαπραγμάτευση προς την αλλαγή. Κανείς δεν περίμενε ότι θα συμβεί και όλοι περίμεναν να συμβεί. Ένα κίνημα με εντυπωσιακή δύναμη και διάρκεια. Για πρώτη φορά ακούστηκαν στο γαλλικό κρατικό ραδιόφωνο φωνές ατόμων που συμμετείχαν στο κίνημα και των οποίων ο λόγος, οι λέξεις, οι καταγωγές δεν είχαν ακουστεί ποτέ. Επίσης στην πορεία φάνηκε ότι συναντήθηκαν πολλές διαφορετικές κοινωνικές ομάδες. Ακτιβιστές των προαστίων και άνθρωποι της επαρχίας συνυπήρχαν. Το Παρίσι είναι ακόμη σε αναβρασμό για τις συντάξεις αυτή τη φορά με απεργίες εδώ και ενάμιση μήνα. Αυτό που διαφάνηκε από τα Κίτρινα Γιλέκα είναι ότι η δομή των πολιτικών κομμάτων, όπως έχει διαμορφωθεί στη γαλλική κοινωνία, δεν αντιπροσωπεύει τα λαϊκά στρώματα.

INFO

Στέγη Ιδρύματος Ωνάση, Συγγρού 107. (21.00, € 7, 15) 10-12/1. Η έκθεση θα λειτουργεί 1 ώρα πριν και 1 ώρα μετά την παράσταση στο +5 The Workspace με ελεύθερη είσοδο με σειρά προτεραιότητας.

Δεν επιθυμούμε όλοι τον ίδιο προορισμό, οπότε αν ζούμε μια μεταβατική περίοδο η ερώτηση είναι προς ποια κατεύθυνση χτίζουμε τις κοινωνίες στις οποίες επιθυμούμε να ζούμε. Προς μια κοινωνία μεγάλων αντιθέσεων; Με ποια σχέση αγοράς και κράτους; Προορισμός είναι τα κοινωνικά δικαιώματα ή η απουσία τους; **Δ**

ΦΩΤΟ: © MARC DOMAGE